

พระพุทธเจ้าได้อุบัติขึ้นแล้ว ที่พระองค์

ธเนศ ต่วนชะเอม¹

ความนำ

ท่านผู้อ่านหลายท่านอาจยังไม่ทราบแน่ชัดว่า พระพุทธเจ้า ได้อุบัติขึ้นมาแล้วในโลกนี้ (ตามที่เรา สวคมนตรี ทำวัตรเช้าในข้อที่ว่า อิระ ตะถาคะ โต โลเก อุปปัน โน) ที่พระองค์ จึงเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้เขียน อยากเขียนเรื่องนี้ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน เท่าที่พอศึกษาค้นคว้ามา ถ้าท่านผู้อ่านมีความรู้ประการใดขอรับฟังความคิดเห็นของท่านด้วยความยินดีปรีดาครับ

การเรียนในสมัยเด็กและการเข้าร่วมฟ้ากาสาวพัสตร์ในสมัยเป็นเด็กผู้เขียนได้เรียนหนังสือที่บ้าน นอกคือโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งตั้งอยู่ในวัดได้เรียนเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา แต่ก็ไม่ทราบว่าพระพุทธเจ้ามีที่พระองค์จนกระทั่งจบชั้นประถมศึกษา ครูประจำชั้นได้แนะนำให้เข้าไปเรียนต่อที่ตัวจังหวัด แต่ลูกพี่ลูกน้องได้แนะนำว่าควรบวชเป็นสามเณร เพราะเป็นการปิดประตูสู่อาย

ผู้เขียนนับว่าโชคได้ในชีวิตที่ได้เข้าร่วมฟ้ากาสาวพัสตร์ด้วยการบรรพชาเป็นสามเณร

พระอาจารย์บอกวิธีการเรียนทางธรรม

พระภิกษุผู้สอนนักธรรมและบาลี บอกผู้เขียนว่า การเรียนหนังสือทางธรรมแตกต่างจากทางโลก คือต้องท่องให้จำได้ ถ้าท่องจำไม่ได้ ก็จะสอบไม่ได้ ดังนั้น ผู้เขียนในฐานะเป็นสามเณรน้อยจึงยึดหลักการเรียนทางพระด้วยวิธีการท่องจำเป็นสำคัญ แม้ว่าเมื่อสอบนักธรรมชั้นตรี นักธรรมชั้นโท นักธรรมชั้นเอก รวมทั้งเปรียญธรรม 3 ประโยค ได้แล้วก็ยังไม่ทราบว่าพระพุทธเจ้ามีที่พระองค์

สามเณรบ้านนอกเข้ากรุง

ลูกพี่ลูกน้องเห็นว่า สามเณรรูปนี้ ควรไปเรียนต่อที่กรุงเทพฯ จึงได้พาไปฝากพระผู้ใหญ่ที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์ท่าเตียน) เมื่อมีโอกาสดีเช่นนี้ ผู้เขียนจึงได้ศึกษาเล่าเรียนทั้งทางธรรมและทางโลกควบคู่กันไป จนได้ทราบทีละน้อยว่า พระพุทธเจ้ามิใช่มีพระองค์เดียวตามที่เข้าใจมาตั้งแต่เยาว์วัย โปรดติดตามได้ดังต่อไปนี้

พระพุทธเจ้ามีหลายพระองค์

ผู้เขียนได้ทราบว่า พระพุทธเจ้ามีหลายพระองค์ จากโอวาทปาติโมกข์ที่พระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน คือ

¹ ธเนศ ต่วนชะเอม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย , และที่ปรึกษา สถาบันพัฒนานักวิจัยแห่งประเทศไทย

พระพุทธเจ้าพระนามว่า พระสมณโคดม ที่ทรงแสดงแก่พระอรหันตสาวก 1,250 องค์ ณ วัดเวฬุวัน (วัดแรกในโลก) ความว่า :-

สัพพะปาปัสสะ อะกะระณัง,	การไม่ทำบาปทั้งปวง.
กุสะลัสสุปะสัมปะทา,	การทำกุศลให้ถึงพร้อม.
สะจิตตะปะริโยทะปะนัง,	การชำระจิตของตนให้ขาวรอบ.
เอตัง พุทธานะสาสะนัง,	ธรรม 3 อย่างนี้เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย.

คำว่า พระพุทธเจ้าทั้งหลายนี้ ไม่ทราบแน่ชัดว่ามีกี่พระองค์ แต่ต้องมีตั้งแต่ 2 พระองค์ขึ้นไปที่ได้อุบัติขึ้นมาแล้ว (ธรรมะ 3 อย่างนี้ คือ หัวใจของพระพุทธศาสนา ได้แก่ 1) ไม่ทำบาปทั้งปวง 2) ทำแต่บุญกุศล และ 3) ทำจิตใจของตนให้บริสุทธิ์ผ่องใส ถ้าทำได้ครบถ้วนทั้ง 3 ประการนี้ จึงจะเป็นชาวพุทธที่แท้จริง และในโอวาทปาฏิโมกขคานานี้ พระพุทธเจ้ายังได้ตรัสแก่พระอรหันตสาวก 1,250 องค์ ต่อไปอีกว่า :-

ขันติ ประระมัง ตะโป ตีติกขา,	ขันติ คือ ความอดกลั้น, เป็นธรรมเครื่องเผากิเลสอย่างยิ่ง.
นิพพานัง ประระมัง วัชันทิ พุทธา นะ หิ ปัพพะชิตो ปะรุปะมาตี, สะมะโณ โหติ ปะรัง วิหะระยันโต, อะนุปะวาโท อะนุปะมาโต, ปาฏิโมกเข จะ สังวะโร, มัตตัญญูตา จะ ภัตตัสมิง ปันตัญจะ สะยะนาสะนัง, อะริจิตเต จะ อาโยโค, เอตัง พุทธานะ สาสะนัง,	ผู้รู้ทั้งหลาย, กล่าวพระนิพพานว่าเป็นธรรมอันยิ่ง. ผู้กำจัดสัตว์อื่นอยู่, ไม่ชื่อว่าเป็นบรรพชิตเลย. ผู้ทำสัตว์อื่นให้ลำบากอยู่, ไม่ชื่อว่าเป็นสมณะเลย. การไม่พูดร้าย, การไม่ทำร้าย. การสำรวมในปาติโมกข์. ความเป็นผู้รู้ประมาณในการบริโภค การนอน การนั่ง ในที่อันสงบ. ความหมั่นประกอบในการทำจิตให้ยิ่ง. ธรรม 6 อย่างนี้, เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ทั้งหลาย

คำว่า พระพุทธเจ้าทั้งหลายในข้อนี้ ไม่ทราบแน่ชัดว่ามีกี่พระองค์ แต่ต้องมีตั้งแต่ 2 พระองค์ขึ้นไปที่ได้อุบัติขึ้นมาแล้ว (ที่มา คู่มือพุทธบริษัท บทสวดมนต์ทำวัตรเช้า – เย็น แปล และ มนต์พิเศษบางบท ศูนย์วิปัสสนาเคลื่อนที่แห่งประเทศไทย วัดสุวรรณประสิทธิ์ กรุงเทพมหานคร พิมพ์ที่สำนักพิมพ์บันทึกบุญ กรุงเทพฯ พ.ศ.2555, หน้า 49-50)

พระพุทธเจ้าได้อุบัติขึ้นแล้ว 4 พระองค์

ผู้เขียนได้มีโอกาสเดินทางไปนมัสการพระพุทธบาท 4 รอย ที่จังหวัดเชียงใหม่มาแล้ว ตามคำเชิญชวนของธรรมจาริกทัวร์ พระภิกษุที่นั่นได้พาคณะผู้แสวงบุญไปไหว้พระพุทธบาท 4 รอย ซึ่งประดิษฐานอยู่ยอดเขาเวฬุบรรพตพร้อมทั้งอธิบายสั้น ๆ ว่า :-

- 1) รอยพระบาทขนาดใหญ่ คือรอยพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้าพระนามว่า พระกุกกุสันธะ
- 2) รอยพระบาทที่ประทับบนรอยพระพุทธบาทขนาดใหญ่ คือ รอยพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้าพระนามว่า พระโกนาคมนะ
- 3) รอยพระพุทธบาทที่ประทับบนรอยพระพุทธบาท พระโกนาคมนะ คือ รอยพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้า พระนามว่า พระกัสสะปะ และ
- 4) รอยพระพุทธบาทที่ประทับเหนือรอยพระพุทธบาทพระกัสสะปะ คือ รอยพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้า พระนามว่า พระสมณโคดม (พระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน)

รอยพระพุทธบาทที่ประทับซ้อนกัน 4 รอยนี้ เป็นรอยพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้า 4 พระองค์ที่ได้อุบัติขึ้นแล้วและยังรอคอยพระพุทธเจ้าที่จะอุบัติขึ้นต่อไป คือ พระศรีอริยเมตตรัย เมื่อพระศรีอริยเมตตรัยอุบัติขึ้นแล้ว ก็จะเสด็จมาประทับรอยพระพุทธบาทบนรอยพระพุทธบาทของพระสมณโคดม แล้วรอยพระพุทธบาททั้ง 5 ก็จะหลอมรวมกันเป็นรอยพระพุทธบาทอันเดียวกัน นั่นคือในพุทธกัปนี้ มีพระพุทธเจ้ารวม 5 พระองค์ พระภิกษุผู้นำทางกล่าว แล้วนำสาวกมนต์บูชา เพื่อความเป็นสิริมงคลร่วมกัน

คาถาพระเจ้า 5 พระองค์

วัดโสมนัสราชวรวิหาร (แปดริ้ว หรือ จังหวัดฉะเชิงเทรา)

ตั้ง นะโม 3 จบ แล้วว่าคาถานี้ทุกวันจะปลอดภัยร่มเย็นเป็นสุขตลอดชีวิต (อย่าทำทุจริตใด ๆ เลย)

“นะ ทรงฟ้า โม ทรงดิน พุทธ ทรงสินธุ์ ธา ทรงสมุทร ยะ ทรงอากาศ พุทธังแคล้วคลาด ัมมังแคล้วคลาด สังฆังแคล้วคลาด ศัตรูภัยพาลวินาศสันติ”

“นะ กારิ กุกกุสันโธ สิโรมฆเณ โมกาโร โจนาคะมะโน นานาจิตเต พุทธกาโร กัสสะโป พุทโธ จะ ทะเวเนเต ธากาโร ศรีศากกะยะมุณี โคตะโม ยะกันเน ยะกาโร อะริยะ เมตตรัยโย ชิวหาทีเต ปัญจะพุทธา นะมามิหัง”

“พุทธะบูชา มะหาเตชะวันโต ัมมะบูชา มะหาปัญญา สังฆะบูชา มะหาโกละวะโห อระหังพุทโธ อิติปิโสภะคะวา นะมามิหัง ฯ”

บูชาทุกวันคืนเกิดสิริมงคลเจริญด้วยลาภยศ สรรเสริญ เมตตา มหานิยม ซื้อง่ายขายคล่อง นำมาซึ่งโภคทรัพย์ เงินทองมีขาดสายและป้องกันอุปัทวันตรายทั้งปวง

ข้อความนี้มีสอดคล้องกับพระพุทธบาท 4 รอย ที่พระพุทธเจ้าได้อุบัติขึ้นแล้ว 4 พระองค์ ในพุทธกัปนี้ ยังรออีก 1 พระองค์ จึงจะครบ 5 พระองค์ (ที่มา สมเด็จพระพุทธอาจารย์ (โต พรหมรังสี) วัดระฆังโฆสิตารามวรมหาวิหาร พระคาถาชินบัญชรและยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก พิมพ์ที่เมตตาการพิมพ์ กรุงเทพฯ 2555, หน้า 84-85, (แจกฟรี)

พระพุทธเจ้าได้อุบัติขึ้นแล้ว 16 พระองค์

ความว่า :-

อติปิ โส ณะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทธโธ นะโมข้าจะไปไหว้พระพุทธเจ้าทั้ง 5 พระองค์ เมื่อใกล้ ข้าจะดับจิตใจ ขอย่าให้ล้มหลง ขอให้ใจข้าจำนงตรงทางพระนิพพาน ขอให้ได้ดวงแก้ว ขอให้แคล้วบ่วง มาร ขอให้ทันองค์พระศรีอารีย์ ข้าพเจ้าจะไปไหว้วันมัสการ พระเกษตรแก้วจุฬามณี เจดีย์สถานขอให้เข้าไป พระนิพพาน มรรคญาณ ผลญาณ คุณศีล คุณทาน คุณพระบารมี ไผตรี เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ศีล สมาริ ปัญญา บารมี กุศลสัมปันโน ฯ อติปิ โส ณะคะวาติ ฯ

คำนมัสการพระพุทธเจ้า 16 พระองค์นี้ แสดงให้ทราบว่าพระพุทธเจ้าได้อุบัติขึ้นแล้ว 5 พระองค์ (วรรคที่ 3) ที่ผู้สวดมนต์บทนี้ต้องการให้เกิดทันองค์พระศรีอารีย์ที่จะอุบัติขึ้นในพุทธกัปนี้ในชาติต่อไป (ที่มา : ทำวัตรสวดมนต์แปล วัดพิชัย เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์และปีที่พิมพ์หน้า 21)

พระพุทธเจ้าได้อุบัติขึ้นแล้ว 28 พระองค์

คำนมัสการว่า :-

นะโม เม สัพพะพุทธานัง	อุปปีนนานัง มะเหลนัง
คัมภังกะโร มะหาวิโร	เมธังกะโร มะหายะโส
สระระณังกะโร โลกะหิโต	ทีปังกะโร ชุตินธะโร
โกณฑัญญโณ ชะนะปาโมกโข	มังคะโล ปุริสาสะโก
สุมะโน สุมะโน ธีโร	เรวะโต ระติวัฑฒะโน
โสภิตो คุณะสัมปันโน	อะโนมะทัสสี ชะนุตตะโม
ปะทุโม โลกะปังชโชโต	นาระโท วาระสาระถี
ปะทุมุตตะโร สัตตะสาโร	สุเมธ อัมปะฏิปุคคะโล
สุชาโต สัพพะโลกักโค	ปิยะทัสสี นะราสะโก
อัตตะทัสสี การุณิก	ชัมมะทัสสี ตะโมนุโท
สัทธัตโต อะสะโม โลก	ติสโส จะ ะวะตะตัง ะโว
ปุสโส จะ ะวะระโท พุทโธ	วิปัสสี จะ อะนุปะโม
สิขี สัพพะหิโต สัตถา	เวสสะภู สุชะทายะโก
กะกุสันโธ สัตตะวาโห	โกนาคะมะโน ระณัญชะโห
กัสสะโป สิริสัมปันโน	โคตะโม สักยะปุงคะโว
เตสาหัง สิริสา ปาเท วันทามิ ปุริสูตตะเม ะจะสะมา มะนะสา เจะ	
วันทาเมเต ตะถาคะเต สะยะเน อาสะเน ฐาเน คมะมะเน จาปี สัพพะทา ฯ	

คำแปล

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมแด่พระพุทธเจ้าทั้งหลายทั้งปวง ผู้แสวงหาคุณอันใหญ่ซึ่งได้อุบัติแล้ว คือ

1) พระคันหังกร	ผู้กล้าหาญ
2) พระเมธังกร	ผู้มีศรัทธาใหญ่
3) พระสรณังกร	ผู้ถือกุศลแก่ชาวโลก
4) พระทีปังกร	ผู้ทรงไว้ซึ่งปัญญาอันรุ่งเรือง
5) พระโกณฑัญญะ	ผู้เป็นประมุขแห่งหมู่ชน
6) พระมังคละ	ผู้เป็นบุรุษประเสริฐ
7) พระสุমনะ	ผู้เป็นธีรบุรุษมีพระหฤทัยงาม
8) พระเรวตะ	ผู้เพิ่มพูนความยินดี
9) พระโสภิตะ	ผู้สมบูรณ์ด้วยพระคุณ
10) พระอโนมทัสสี	ผู้สูงสุดอยู่ในหมู่ชน
11) พระปทุมะ	ผู้ทำให้โลกสว่าง
12) พระนารทะ	ผู้เป็นสารถิประเสริฐ
13) พระปทุมุตตระ	ผู้เป็นที่พึ่งของหมู่มสัตว์
14) พระสุเมธะ	ผู้หาบุคคลเปรียบมิได้
15) พระสุชาตะ	ผู้เลิศกว่าสัตว์โลกทั้งปวง
16) พระปิยทัสสี	ผู้ประเสริฐกว่านักปราชญ์ทั้งหลาย
17) พระอัทธนะทัสสี	ผู้มีพระกรุณา
18) พระธรรมทัสสี	ผู้บรรเทาความดี
19) พระสิทธัตถะ	ผู้หาบุคคลเสมอมิได้ในโลก
20) พระคัสสปะ	ผู้ประเสริฐกว่านักปราชญ์ทั้งหลาย
21) พระปุสสะ	ผู้ประทานธรรมอันประเสริฐ
22) พระวิปัสสี	ผู้หาที่เปรียบมิได้
23) พระสิจี	ผู้เป็นศาสดาถือกุศลแก่สรรพสัตว์
24) พระเวสสกุ	ผู้ประทานความสุข
25) พระกุกสันธะ	ผู้นำสัตว์ออกจากสันดานตัวกิเลส
26) พระโกนาคมนะ	ผู้หักเสียดซึ่งข้าศึกคือกิเลส
27) พระกัสสปะ	ผู้สมบูรณ์ด้วยสิริ
28) พระโคตมะ	ผู้ประเสริฐแห่งหมู่มากยราช

ข้าพเจ้าขอกราบไหว้พระบาท ของพระพุทธเจ้าเหล่านั้นด้วยเศียรเกล้า และขอกราบไหว้
พระพุทธเจ้าเหล่านั้นผู้เป็นบุรุษอันสูงสุด ผู้เป็นตถาคตด้วยวาจาและใจทีเดียวทั้งในที่นอนในที่นั่ง ในที่ยืน
และแม้ในที่เดินด้วยในกาลทุกเมื่อ ฯ

(ที่มา : ยอดกัณฑ์ไตรปิฎก พระพุทธเจ้า 28 พระองค์ พระคาถาชินบัญชร สมเด็จพระพุทธอาจารย์(โต พรหมรังสี)
และพระคาถาพิเศษบางบท ฉบับพิเศษ รวบรวมโดย ศรีรัตนศาสตร์, พิมพ์ที่ ศรีอนันต์การพิมพ์ จำกัด,
กรุงเทพฯ ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์, หน้า 24-25)

พระพุทธเจ้าได้อุบัติขึ้นแล้ว 3,500,000 กว่าพระองค์

ความว่า :-

สัมพุทธะ อัญญาวิสัยจะ	ทวาทะสัยจะ สะหัสสะเก
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ	นะ मामิ สิริสะธา อะหัง
เตสัง รัมมัญจะ สังขัญจะ	อาทะระนะ นะ मामิหัง
นะมะการานุภาวนะ	หันทวา สัพเพ อุปัตทะเว
อะเนกา อันตะรายาปี	วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ
สัมพุทธะ ปัญจะปัญญาสัยจะ	จะตุวิสะติสะหัสสะเก
ทะสะสะตะสะหัสสานิ	นะ मामิ สิริสะธา อะหัง
เตสัง รัมมัญจะ สังขัญจะ	อาทะระนะ นะ मामิหัง
นะมะการานุภาวนะ	หันทวา สัพเพ อุปัตทะเว
อะเนกา อันตะรายาปี	วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ
สัมพุทธะ นะวุตตะระสะเต	อัญญาจัตตาฬิสะสะหัสสะเก
วิสะติสะตะสะหัสสานิ	นะ मामิ สิริสะธา อะหัง
เตสัง รัมมัญจะ สังขัญจะ	อาทะระนะ นะ मामิหัง
นะมะการานุภาวนะ	หันทวา สัพเพ อุปัตทะเว
อะเนกา อันตะรายาปี	วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

(บทสวดมนต์ สัมพุทธะ)

(ที่มา : สวดมนต์ทำวัตรแปล ที่ระลึกงานทำบุญทักษิณาแด่บูรพาจารย์ สม โภชสมณศักดิ์พัฒนศ
พระบูรเขตรรรคมณี เจ้าคณะจังหวัดตราด เจ้าอาวาสวัดบางปรือ. พิมพ์ที่ หจก.ประยูรศาสน์ไทย การพิมพ์,
2556, หน้า 101-102)

บทสวดมนต์สัมพุทธะนี้ ที่กล่าวถึงพระพุทธเจ้าได้อุบัติขึ้นมาแล้วในโลก มีมากถึง 3,500,000 กว่า
พระองค์นี้ ผู้เขียนได้รับการอธิบายและฟังคำบรรยาย พระอภิธรรมปิฎกของพระมหาประนอม ทุมมาลงภาโร
วัดจากแดง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ รวมสาธยายพระไตรปิฎก เฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ อาคาร 100 ปี สมเด็จพระศรี
นครินทร์ โรงพยาบาลศิริราช MP3 แผ่นที่ 1 หัวข้อเวรัญชกัณฑ์ ตอนที่ 5 พระมหาประนอม ได้นำสาธยาย

พระไตรปิฎกพร้อมกับประชาชน พร้อมทั้งอธิบายเกี่ยวกับพระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ว่ามีสาวกสืบต่ออายุพระพุทธศาสนา ยาว-นาน-สั้น ไม่เท่ากัน และถามผู้ร่วมสาธยายว่าพระพุทธเจ้าได้อุบัติขึ้นมาแล้วกี่พระองค์ ท่านผู้ใดทราบบ้าง..... แล้วพระมหาประนอมกล่าวว่า ได้อุบัติขึ้นมาแล้ว 3,500,000 กว่าพระองค์ มีปรากฏในบทสวดมนต์ “สัมพุทธะ” และในช่วง 20 อสงขัยนี้ มีพระพุทธเจ้าได้อุบัติขึ้นมาแล้ว 28 พระองค์ มีปรากฏอยู่ในบทสวดมนต์ “อาภูนาภูยะปริตร” โดยมีพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน คือ พระสมณโคดมอยู่เป็นพระองค์สุดท้ายด้วย..... พระมหาประนอม ยังกล่าวต่อไปอีกว่า ยังมีพระพุทธเจ้ามาอุบัติอีกนับไม่ถ้วน ดังนั้นขอให้พวกเราเร่งปฏิบัติธรรมให้สิ้นทุกข์ไม่ต้องรอพระพุทธเจ้าพระองค์ต่อ ๆ ไป

สรุป

จากที่ได้กล่าวมาอย่างสังเขปนี้ แสดงให้เห็นเชิงประจักษ์ว่า พระพุทธศาสนา ได้มีมายาวนานมาก ไม่สามารถนับปริมาณได้ และคาดว่าคงจะมีต่อไปอีกนับภพนับชาติไม่ถ้วน ดังคำพยากรณ์ของพระพุทธเจ้า พระที่พึงกรว่า “บุรุษผู้นอนทำตนให้เป็นสะพานเพื่อให้พระตถาคตและพระสงฆ์สาวกเหยียบข้ามร่องน้ำไปได้อย่างสะดวกนี้ ต่อไปจะเป็นพระพุทธเจ้าพระนามว่า พระสมณโคดม ในอีก 4 อสงไขย กำไรแสนกัป” ดังนั้น การเวียนว่าย-ตาย-เกิด ของสัตว์โลก ย่อมเป็นไปตามกรรม หากที่จะนับได้ จึงขอให้ชาวพุทธยึดมั่น และประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย 3 ประการ คือ 1) ไม่ทำบาปทั้งปวง 2) ทำกุศลให้ถึงพร้อม และ 3) ทำจิตใจของตนให้บริสุทธิ์ขาวรอบ เพื่อเข้าถึงมรรค ผล และนิพพาน ในอนาคตกาลข้างหน้าโน้นเทอญ

หมายเหตุ ท่านที่มีความรู้หรือประสบการณ์ในลักษณะนี้หรืออื่น ๆ ควรเขียนเป็นบทความวิชาการสั้น ๆ

เช่น

- การระลึกชาติได้ (ปัจจุบันนี้มีใครบ้าง)
- นรก สวรรค์ เปรต (แบบไตรภูมิพระร่วง)
- อสงขัย พุทธกัปป์ ยาวนานเท่าไร
- อายุขัยของสวรรค์ ทั้ง 6 ชั้น แต่ละชั้นมีสภาพเป็นอย่างไร และเทียบกับปีในมนุษย์โลก
- นรกมีกี่ขุม พระเทวทัตขณะนี้อยู่ในขุมที่เท่าไร
- อคติชาติของพระพุทธเจ้า 500 ชาติ เฉพาะในภัทร์กัปนี้
- อคติชาติของพระอรหันต์สาวกบางองค์ (เช่น พระสีวลี ผู้มากด้วยลาภ)

ฯลฯ

เรื่องในลักษณะนี้ ไม่ค่อยมีการเขียนกัน ทำให้มนุษย์บางท่านดำรงชีวิตอยู่ในโลกใบนี้ด้วยความประมาท แต่ผู้เขียนเห็นว่า ถ้าเขียนพร้อมทั้งสรุปเข้าหาหลักธรรมก็จะช่วยจัดอวิชชาและแสวงหาความรู้ และเข้าวัดปฏิบัติธรรมให้มากขึ้นซึ่งจะส่งผลให้สังคมไทยจะได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขตลอดไป

บรรณานุกรม

ศูนย์วิปัสสนาเคลื่อนที่แห่งประเทศไทย วัดสุวรรณประสิทธิ์ กรุงเทพมหานคร. คู่มือพุทธบริษัท บทสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น- แพล และมนต์พิเศษบางบท. สำนักพิมพ์บ้านกนกบุญ. พ.ศ.2555.

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี). วัตรระฆังโฆสิตารามวรมหาวิหาร. คาถาชินบัญชรและยอดกัณฑ์ไตรปิฎก. กรุงเทพฯ : เมตตาการพิมพ์. 2555.

วัดพิชัย เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ . ทำวัตรสวดมนต์แปล. ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์และปีที่พิมพ์.

ศรีรัตนศาสน์. ยอดกัณฑ์ไตรปิฎก พระพุทธเจ้า 28 พระองค์ พระคาถาชินบัญชร. สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) และพระคาถาพิเศษบางบท ฉบับพิเศษ. ศรีอนันต์การพิมพ์ จำกัด, กรุงเทพฯ : ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์

พระบูรเขตธรรมคณี. สวดมนต์ทำวัตรแปล. ที่ระลึกงานทำบุญทักษิณาแด่บูรพาจารย์ สมโภชสมณศักดิ์ พัดยศ เจ้าคณะจังหวัดตราด เจ้าอาวาสวัดบางปรือ. หจก. ประยูรศาสน์ไทยการพิมพ์, 2556.

พระมหาประนอม ฐมฺมาลงกาโร. รวมสาธยายพระไตรปิฎก เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ อาคาร 100 ปี สมเด็จพระศรีนครินทร์ โรงพยาบาลศิริราช MP3 แผ่นที่ 1 หัวข้อเวรัญชกัณฑ์ ตอนที่ 5